

24 ФЕВРУАРИ — ПЪРВО И ВТОРО НАМИРАНЕ ГЛАВАТА НА СВЕТИ ЙОАН ПРЕДТЕЧА

Когато по злостното искане на Иродиада била отсечена главата на св. Йоан Кръстител и била ѝ поднесена на блюдо, учениците погребали тялото му в Севастия, а главата враговете скрили в Иродовия дворец, на място безчестно. За това узнала Йоана, жена на Иродовия домоуправител Хуза (Лука 8:53), за която се споменава в Евангелието като за една от последователките на Исуса Христа. Тя тайно взела светата глава и като и положила в съд, с благоговение я погребала в имението на Ирод, на Елеонската планина. Цар Ирод не е знаел нищо за това и като чул за Исус какви велики чудеса прави, много се уплашил и казал: «Това е Йоан, когото аз обезглавих. Той е възкръснал от мъртвите» (Марк 5:16). Минали много години. Това имение било купено от един благочестив човек, на име Инокентий, който пожелал да построи там църква. Когато започнали да копаят земята за основи, намерили светата глава. По чудесата, които ставали на това място, и по Божие откровение Инокентий узнал, че у него е главата на великия пророк и кръстител Господен. Той я пазел у себе си като най-ценна светиня. Това било първо намиране главата на Предтеча. Преди смъртта си Инокентий като видял, че навсякъде властвуват езичници, и като желал да запази от поругание светата глава, пак я скрил на същото място, където я бил намерил. Вече в царуването на Константин Велики, когато възтържествувала в света християнската вяра, двама монаси, които ходили на поклонение на светите места в Йерусалим, получили откровение за мястото, където се намирала главата на Предтеча, и я извадили из земята. Това било второ намиране. Като се връщали в отечеството си, те срещнали един беден човек, грънчар, и нему поверили своя товар, като се отегчавали сами да го носят. На грънчаря се явил Предтеча и му заповядал да се отегли от своите спътници. Той донесъл у дома си, в град Емеса, светата глава и от тогава домът му бил благословен е изобилие и всякаква благодат. Пред смъртта си грънчарят открил на своята сестра тайната, като ѝ завещал да пази свято скъпоценната глава на Предтеча и след себе си да я завещае на най-достойния от рода. С течение на времето светата глава някак си попаднала в ръцете на един човек, изпаднал в заблудата на арианската ерес. Принуден да остави жилището си, той скрил в земята главата на Предтеча. На същото място бил издигнат манастир и дълго време никой нищо не знаел за съкровището, скрито в земята, докато в половината на V век благочестивият архимандрит Маркел узнал за него чрез явяване на самия Предтеча. По повеля на император Маркиан (450—453 г.) главата била пренесена от Емеса в Халкидон, а после — в Цариград.

Третото намиране главата на Предтеча се възпоменава на 25 май.

Във време на иконоборството светата глава била пренесена от Цариград в Комана и мястото, където тя се намирала, няколко време било неизвестно. В 857 г. тя била намерена и отново пренесена в Цариград.